

ANNA PAVLOVA EN HET RUSSISCHE BALLET

□ □ □ DOOR R. W. P. DE VRIES JR. □ □ □

IN dezen tijd waarin met de Jasz-band de Charleston, Heeby-Jeeby, Black-Bottom, en andere wansmakelijke dansen op het programma van de uitgaande wereld staan, en waar als tegenwicht de rythmische en plastische dansen, in haar verschillende variaties, hare beoefenaarsters en beoefenaren vinden, daar is het Russische ballet oogenschijnlijk wel een allerzonderlingste terugkeer tot het ancien régime.

Wij meenden zoo zeker, dat de „moderne dans” (te leeren in drie lessen zooals de advertenties ons doen gelooven) voorgoed de menuet, lanciers en gavotte hadden doen verdwijnen; en dat de strijd door Isadora Duncan aangebonden tegen het oude ballet, geëindigd was met de overwinning der rythmiek en plastiek, met den eenvoud en den terugkeer tot de natuur. En ziet, daar komt uit Rusland, het land der tradities, het ballet weer terug, en weg zijn al onze principes, onze bezwaren, onze overwegingen. Wij zien, wij geraken onder de bekoring, de betoovering, wij voelen den wonderbaarlijken indruk die kleur en lijn en klank op ons maken, en wij buigen ons voor de schoonheid, die ondanks alle beginselen ons leven beheerscht. En gaan wij dan na, wat het eigenlijk is, waardoor dit Russische ballet ons Duncan, Leistikow en zoo vele anderen doet vergeten, waarom wij weer gevangen worden door deze technische volmaking in de danskunst, dan geloof ik, dat het juist die zeldzame geschooldheid is en daarbij die alles omvattende eenheid en harmonie, waarbij geen onderdeel te gering geacht wordt, waar niets aan ontbreekt. Is het de Renaissance in de danskunst, die met de pracht en praal uit het Oosten onze beginselvastheid aan het wankelen brengt? Ik geloof het niet; maar veeleer, dat in deze tijden van verwarring, van onzekerheid, van schijn en oppervlakkigheid, de volmaakte kennis van het vak de eenige grondslag kan zijn voor den opbouw van een nieuwe kunst. En waar, in dit geval, een innige samenwerking bestaat tusschen de danskunst, de schilderkunst, de decoratieve kunst, en de muziek, dan zijn hier zeker alle factoren bijeen om tot een schoone oplossing te leiden.

Denken wij dan ook aan het Russische ballet, dan is het in de allereerste plaats het geheel, dat ons boeit, de rijkdom van Oostersche kleur, van sterke tegenstellingen, van prachtige costuums, de feeërieke verlichtingen, de ensceneering, de groepeerings der figuren, gebarenspeel en.... zeer zeker niet minder de dansers en de danseressen, maar deze dan ook in hun volkomen harmonie tot het geheel. Zoo ook voelt Anna Pavlova een herleving van het ballet. Niet een terugkeer tot het oude, galante